

# Personal Notes as an Integral Component of the Right to Privacy in the Context of Legal Protection of Personal Rights

**Nino Qatamadze**

*Doctor of Law, Head of Quality Assurance Office at Sulkhani-Saba Orbeliani University and Associate Professor at the Same University, Faculty of Law*

Email: [ninoqatamadze20@gmail.com](mailto:ninoqatamadze20@gmail.com)

## Abstract

In the process of better understanding the legal essence of personal rights and perfecting mechanisms for protection, it is especially interesting to analyze certain areas protected by personal rights, especially to check the legitimacy of interference in this area protected by the right to privacy. For the purposes of understanding fully the legal problem, it is important to consider the right to privacy in both, public and private dimensions and to establish their relationship.

Given the large-scale and complex scope of personal rights and especially right to personal life, it is appropriate to use a separation criteria proven in international practice to test the legitimacy of interference in a protected area. In particular, the application of the field theory known in legal doctrine. The theory allows to analyze the right to privacy within different dimensions by providing different standards of protection. The analysis of the related case law brings to light all the difficulties related to the placement of individual cases in a specific (private and intimate) area, in order to determine whether it is possible to consider a personal notes as an absolutely protected intimate area.

Doctrinal analysis reveals different views, which hinders the formation of a uniform case law around the issue.

The research is based on the analysis of legal doctrine and case law. The paper presents the conceptual approaches developed by different legal systems and the vicissitudes of Georgian legislation in a relatively legal context to determine whether specific areas of private life enjoy absolute protection and what circumstances allow legitimate interference in this area.

**KEYWORDS:** Private, Personal, Field

## შესავალი

პიროვნული საწყისი სამოქალაქო სამართალში ყველაზე მეტად აისახება პირად უფლებებში, რომლებიც პიროვნებასა და ადამიანის შინაგან სფეროს მჭიდროდ უკავშირდება.<sup>1</sup> საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის (შემდგომში – სსკ) პირველი მუხლი, რომელიც კოდექსის მოქმედების სფეროს განსაზღვრავს, მოწესრიგების ერთ-ერთ საგნად პირად არაქონებრივ ურთიერთობებსაც უთითებს. პიროვნული უფლებები, რომლებიც პიროვნების ღირსების დაცვის იდეიდან იღებენ სათავეს, უპირველეს ყოვლისა, ცალკეული ინდივიდების არამატერიალური სიკეთის დაცვისკენაა მიმართული.<sup>2</sup> ეს უფლებები, პიროვნებასთან მჭიდრო კავშირის გამო, განამტკიცებენ ადამიანის, როგორც კერძო სამართლებრივი ურთიერთობის სუბიექტის სტატუსს საზოგადოებაში და ემსახურებიან მისი პიროვნების პატივისცემისა და ინდივიდუალობის (იდენტობის) დაცვას.<sup>3</sup>

დასავლეთის ქვეყნების სასამართლო პრაქტიკის მიერ ჩამოყალიბებული და სამეცნიერო ლიტერატურაში აღიარებული ზოგადი პირადი არაქონებრივი უფლებებიდან საქართველოს სამოქალაქო კო-

დექსმა შეარჩია ყველაზე მნიშვნელოვანი და ზოგად დებულებებში მოათავსა ის, სადაც ფიზიკური პირის სტატუსია განმტკიცებული.<sup>4</sup> სსკ-ის მე-18 მუხლი ჩამოთვლის სასამართლოში დაცვის ღირს ინტერესებს ცალ-ცალკე, როგორებიცაა: სახელის უფლება (I ნაწილი), გამოსახულების უფლება (V ნაწილი), პატივი, ღირსება, პირადი ცხოვრების საიდუმლოება და საქმიანი რეპუტაცია (II ნაწილი). პიროვნული უფლებების მოწესრიგების ქართული მოდელი მნიშვნელოვნად განსხვავდება გერმანული ზოგადი პიროვნული უფლების მომწესრიგებელი ჩარჩო დებულებისა და ანგლოამერიკული სამართლის პირმო პირადი ცხოვრების უფლების (Right of Pivacy), ასევე ზოგადაბსტრაქტული მოწესრიგებისგან\*, რადგან ის ცალკეული პიროვნული უფლებების რეგულირებით შემოიფარგლება. ამ პირობებში ყურადღების მიღმა რჩება პიროვნულობის ისეთი მნიშვნელოვანი მახასიათებლები, როგორებიცაა: ადამიანის ხმა, ქესტიკულაცია, უფლება წარმოთქმულ სიტყვაზე და ა.შ. ამასთან, ქართულ იურიდიულ ლიტერატურაში გამოთქმულია მოსაზრება ზოგადი პიროვნული უფლების აღიარების თაობაზე,<sup>5</sup> რომელიც სსკ-ის მე-18 მუხლის შინაარსობრივი გააზრებით ზოგადად უნდა მოიცავდეს სა-

1 ბიჭია, მ., 2017. პირადი უფლებების ხელყოფისთვის არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურების ქართული მოდელის შესაბამისობა ევროპულ სტანდარტებთან. თბილისი: სამართლის ჟურნალი, (1), გვ. 4.

2 Rixecker, R., 2018. Münchener Kommentar zum BGB. Allgemeine Persönlichkeitsrecht, §12, Band 1, 7. Auflage, München: Rn. 35.

3 კერესელიძე, დ., 2009. კერძო სამართლის უზოგადესი სისტემური ცნებები. თბილისი: ევროპული და შედარებითი სამართლის ინსტიტუტის გამომცემლობა, გვ. 131.

4 ჭანტურია, ლ., 1997. შესავალი საქართველოს სამოქალაქო სამართლის ზოგად ნაწილში. თბილისი: გვ.190.

\* აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით დეტალურად იხ. ქათამაძე, ნ., 2020. დისერტაცია პირადი არაქონებრივი უფლებების დაცვის სამოქალაქო სამართლებრივი მექანიზმი. თბილისი: ხელმისაწვდომია: <[https://www.tsu.ge/assets/media/files/48/disertaciebi5/Nino\\_Katamadze.pdf](https://www.tsu.ge/assets/media/files/48/disertaciebi5/Nino_Katamadze.pdf)> [წვდომის თარიღი 26 იანვარი 2021]. გვ. 32-37.

5 იხ. კერესელიძე, დ., 2009. კერძო სამართლის უზოგადესი სისტემური ცნებები. თბილისი: ევროპული და შედარებითი სამართლის ინსტიტუტის გამომცემლობა, გვ. 137; შდრ. ბიჭია, მ., 2012. პირადი ცხოვრების დაცვა საქართველოს სამოქალაქო სამართლის მიხედვით. თბილისი: ბონა კაუზა, გვ. 126.

ქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ ადამიანის უფლებებსა და თავისუფლებებს, ასევე მათგან გამომდინარე ცალკეულ ფასეულობებს.

პიროვნულ უფლებებზე მსჯელობისას ყურადღებას იმსახურებს პირადი ჩანაწერის, როგორც პიროვნების შინაგანი აზრების და საკუთარ თავთან წარმოებული დიალოგის წერილობითი ფორმით ასახული მატერიის პიროვნული უფლებებით დაცულ სფეროსადმი მიკუთვნებისა და მასზე სამართლებრივი დაცვის განხორციელების საკითხები. ვინაიდან აღნიშნული უფლება ცალკე არ არის რეგულირებული სსკ-ის მე-18 მუხლში, მასზე მსჯელობა საქართველოს კონსტიტუციის დებულებებზე დაყრდნობით უნდა წარიმართოს, რაც ბუნებრივად აჩენს კონსტიტუციურსამართლებრივი და სამოქალაქოსამართლებრივი პიროვნული უფლებების მიმართების დადგენის საჭიროებას, ასევე სამოქალაქოსამართლებრივ სიბრტყეში პიროვნული უფლებებით დაცული სფეროების განხილვისა და ბოლოს, დაცულ სფეროში ჩარევის მართლზომიერებისა, საკითხის შესწავლის საჭიროებას.

წინამდებარე სტატიის მიზანია პიროვნული უფლებებით დაცული სფეროების ერთმანეთისგან გამიჯვნა და პირადი ჩანაწერის, როგორც პირადი ცხოვრების უფლების ერთ-ერთი კომპონენტის დაცვის სამართლებრივი მექანიზმის, უკეთ გააზრება კერძო და საჯაროსამართლებრივი განზომილების ფარგლებში და ამ თემატიკის თაობაზე სასამართლო პრაქტიკისა და მეცნიერული დისკურსის ანალიზი.

ნაშრომი ეფუძნება შედარებითსამართლებრივ, ნორმატიულ და სისტემური კვლევის მეთოდებს, უპირატესად გერმანულ სამართალში არსებული მიდგომების გათვალისწინებით ანგლო-ამერიკული სამართლის ოჯახის ქვეყნებში არსებულ მოწესრიგებასთან შედარების შედეგად.

## პირადი ცხოვრების უფლების კერძო და საჯაროსამართლებრივი ცნებების მიმართება

საქართველოს კონსტიტუციის მე-15 მუხლის პირველი პუნქტი იცავს ისეთი სიკეთების ხელშეუხებლობას, როგორებიცაა: ადამიანის პირადი და ოჯახური ცხოვრება, პირადი სივრცე და კომუნიკაცია\*. ამ კონტექსტში ნახსენები პირადი ცხოვრება“ მოიცავს ყველა სხვა კომპონენტს, რაც პირდაპირ არ არის მოხსენიებული კონსტიტუციის მე-15 მუხლში<sup>6</sup>. ზოგადი ხასიათის მქონე ტერმინ „პირად ცხოვრებას“ სხვა დატვირთვაც გააჩნია. საზოგადოების განვითარების კვალობაზე ჩნდება ადამიანური ცხოვრების ახალი იზოლირებული ინსტიტუტები. ამიტომ ყველა ასეთი ახალი ინსტიტუტია მოექცევა ტერმინ „პირადი ცხოვრების“ ცნებაში.<sup>7</sup>

ჩამონათვალი სიკეთებისა ასევე ნათლად მიუთითებს იმაზე, რომ საუბარია ადამიანის იზოლირებულ სფეროზე, რაზეც ყველას არ აქვს წვდომა<sup>8</sup>. ყველა უფლების მიზანი პირადი ცხოვრების თავისუფალი უზრუნველყოფა და შესაბამისად, ისინი

\* მუხლის ძველი რედაქცია დაცულ სფეროთა ჩამონათვალში მოიაზრებდა ადამიანის პირად ცხოვრებას, პირად ჩანაწერს, მიმღწერას, საუბარს სატელეფონო და სხვა ტექნიკური საშუალებით, ამავე საშუალებით მიღებულ შეტყობინებას.

6 საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2007 წლის 26 დეკემბრის გადაწყვეტილება (საქმე #1/3/407, II/3.5).

7 ტულუში, თ. და სხვები, 2013. ადამიანის უფლებები და საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს სამართალწარმოების პრაქტიკა. თბილისი: გვ. 190.

8 საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2016 წლის 25 მაისის გადაწყვეტილება (საქმე #ას-290-276-2016).

პირადი ცხოვრების ძირითადი უფლების შინაარსობრივ კომპონენტად უნდა განვიხილოთ, თითოეული მათგანისთვის საკუთარი, დამოუკიდებელი დაცვის სფეროს უზრუნველყოფით<sup>9</sup>. თუ ზოგადი პიროვნული უფლების სამოქალაქო სამართლებრივ დაცვის მექანიზმზე გადმოვიტანთ მსჯელობას, ყველა შემთხვევაში ჩამოთვლილი სფერო პირის ინტიმურ ან კერძო საიდუმლო სფეროში მოექცევა, რაც ძირითადი უფლებისგან განსხვავებით ნეგატიურ სუბიექტურ უფლებად წარმოჩინდება, რომელიც ზღუდავს არა მხოლოდ საჯარო ხელისუფლებას, არამედ ნებისმიერ კერძოსამართლებრივ სუბიექტს<sup>10</sup>.

საქართველოში ზოგადი პიროვნული უფლება კონსტიტუციის ცალკეული მუხლებით აღიარებული ძირითადი უფლებების, მაგალითად, კერძო ცხოვრების ხელშეუხებლობისა და ინფორმაციული თვითგამორკვევის უფლებების საფუძველია<sup>11</sup>. ზოგადი პიროვნული უფლება მოიცავს უფლებებს, რომლებიც პიროვნების თავისუფალი განვითარების უფლებას აკონკრეტებს სპეციალური ძირითადი უფლებებით დაუცველი ადამიანის ცხოვრებისა და საქმიანობის სხვადასხვა სფეროთა მიხედვით. უპირველეს ყოვლისა, ის იცავს თავად პიროვნებას, მის ღირსებას, პატივს, საზოგადოებრივ სახეს, რეპუტაციას, იდენტობას, ინდივიდუალობას და ავტონომიურობას<sup>12</sup>. დაცვის ღიაპაზონი მოიცავს მთლიან პირად სივრცეს და უფლებას მართლობაზე ამერიკული "Right of Privacy"-ის მსგავსად<sup>13</sup>.

აღნიშნულის მიუხედავად, მაინც არ

გვაქვს საფუძველი, რომ კონსტიტუციაში ნახსენები „ზოგადი პიროვნული უფლება“ და პიროვნულობის დაცვის სამოქალაქო სამართლებრივი საშუალებები ერთმანეთთან გავაიგივოთ. ძირითადი უფლებები კერძო სამართლებრივ ურთიერთობებში უშუალოდ ვერ მოქმედებს, ვინაიდან ეს უკანასკნელი ქმნის დაცვის გადაწყვეტის ნორმატიულ ბაზას კერძო პირებს შორის ურთიერთობაში, მაშინ, როდესაც ძირითადი უფლებების დაცვის ადრესატი ყოველთვის სახელმწიფოა<sup>14</sup>. მეთოდოლოგიური თვალსაზრისით ხელისუფლების ბოჭვის ვალდებულების პირნათლად შესრულებისთვის, აუცილებელია სამოქალაქო სამართალში არსებობდეს დასაყრდენი ამ უფლებებით დადგენილი პრინციპების სამოქალაქო სამართალში განსახორციელებლად, სამოქალაქო სამართლებრივი ზოგადი პიროვნული უფლების სახით.

## პირადი ჩანაწერის ხელშეუხებლობის უფლება

პირადი ჩანაწერის ხელშეუხებლობის უფლებით დაცულია ნებისმიერი ფიზიკური პირი და ეს უკანასკნელი მჭიდროდ არის დაკავშირებული პირადი ცხოვრების ძირითად უფლებასთან. პირადი ჩანაწერი არის ინდივიდის მიერ კალმით ან ბეჭდური ფორმით შესრულებული, ან ტექნიკური საშუალებით ჩაწერილი ინფორმაცია (პირადი წიგნაკი, კალმით შესრულებული ან აუდიოჩანაწერის სახით

9 კობახიძე, ი., 2013. საქართველოს კონსტიტუციის კომენტარი. მუხ. 20, თბილისი: გვ. 179.

10 იქვე. გვ. 186.

11 კუბლაშვილი, კ., 2008. ძირითადი უფლებები. თბილისი: ჯისიაი, გვ. 95-96.

12 Bamberger, H., Roth, H., Hau, W. and Poseck, R., 2018. Beck'scher Online-Kommentar. München: §12, 46 Auf., Rn. 115.

13 BGHZ 106, 229= GRUR 1989, 225-საფოსტო ყუთის რეკლამის შესახებ გადაწყვეტილება (Briefkastenwerbung); შდრ. BGH NJW 1996, 1128.

14 Beater, A., 2005. BGB-Kommentar. Stuttgart: §823 BGB, 13. Auf., Anh I, Rz. 6.

წარმოებული დღიური და სხვა.), რომელიც „განეკუთვნება მისი ან სხვა ინდივიდის პირადი, ან პროფესიული სფეროს და ინდივიდის მიერ არ არის მოაზრებული საჯარო ხელისუფლებისთვის, ან ადამიანთა შედარებით ფართო წრისთვის გასაზიარებლად“.<sup>15</sup>

ყველას აქვს უფლება, თავად გადაწყვიტოს გამოხატვის რა ფორმას აირჩევს საზოგადოებაში კომუნიკაციის გზით: წერილები, ელექტრონული შეტყობინებები ან მსგავსი ჩანაწერები, როგორც წესი, არ უნდა გასაჯაროვდეს ავტორის ნებართვის გარეშე.<sup>16</sup> ამდენად, კონკრეტული ნააზრევის შინაარსის ვერბალური გამოხატულება ავტორის პიროვნული სფეროს ექსკლუზიური ბატონობის სფეროში ექცევა.

დღიური ან დღიურის მსგავსი ჩანაწერები უმეტესად შეიცავს მნიშვნელოვნად პირად და მგრძობიარე ინფორმაციას, სადაც პიროვნება „საკუთარ თავთან საუბრისას“ გადმოსცემს პიროვნულ გამოცდილებებს, შთაბეჭდილებებს, გონებაში მიმდინარე მოვლენებს, იმედებს, სურვილებს და განზრახვებს.<sup>17</sup> გერმანიის საკო-

ნსტიტუციო სასამართლო პრაქტიკაში სადავო თემას წარმოადგენს დღიურის ან პირადი ჩანაწერის სისხლის სამართლის მიზნებისთვის გამოყენების საკითხის კონსტიტუციურობა.<sup>18</sup> აზრთა სხვადასხვაობას იწვევს ასევე პირადი ხასიათის ჩანაწერის პიროვნული უფლების ყველაზე მიუწვდომელ, ინტიმურ სფეროდ განხილვის საკითხიც. დასავლურ იურიდიულ ლიტერატურაში გამოთქმული მოსაზრებით, საკუთარი მენტალური სფეროდან მომდინარე აზრების წერილობითი ფორმით გადმოტანა უკვე ადვილად ხელმისაწვდომს ხდის ამ უკანასკნელთ მესამე პირთათვის და შესაბამისად, გამოჰყავს ავტორის კონტროლირებადი სივრციდან<sup>19</sup>. ერთ-ერთი პოზიციის მიხედვით, თუ ჩანაწერი ასახავს ავტორის პიროვნულ სტრუქტურასთან უშუალოდ დაკავშირებულ მოვლენებს, რომელთაც სერიოზული და საფრთხის შემცველი შემხებლობა აქვთ მესამე პირზე, საზოგადოებისა და საჯაროობის ინტერესი წინ უსწრებს ავტორის კონფიდენციალურობისა და საილუმლოდ შენახვის ინტერესს. აღნიშნულის საპირისპიროდ,

15 გოცირიძე, ე., 2013. საქართველოს კონსტიტუციის კომენტარი. თავი მეორე, თბილისი: პეტიტი, გვ. 180.

16 Branahl, U., 2013. Medienrecht. Dortmund: Springer, 7. Aufl., გვ. 146.

17 Rixecker, R., 2018. Münchener Kommentar zum BGB. Allgemeine Persönlichkeitsrecht, München: §12, Band 1, 7. Auflage, Rn. 120.

18 BVerfGE 80, 367 = NJW 1990, 563 – დღიურთან დაკავშირებით გადაწყვეტილება (Tagebuch Fall); შდრ. სისხლის სამართლის პროცესუალურ ნაწილთან დაკავშირებით BGH, Urteil vom 21. 2. 1964 – 4 StR 519/63 (LG Hagen) – აღნიშნულ საქმეში ბრალდებულს წარმოადგენს საჯარო სკოლის მასწავლებელი, რომელიც გასამართლებულ იქნა ცრუ ჩვენების მიცემის ბრალდებით. ეს უკანასკნელი სასიყვარულო ურთიერთობაში იყო მის მეზობლად მცხოვრებ დაქორწინებულ უფროს პედაგოგთან და რეგულარულად აწარმოებდა ჩანაწერებსა და შეხვედრის კალენდარს, რომელიც ხელში ჩაუვარდა მის მომდევნო პარტნიორს. უფროსი მასწავლებლის მიმართ, რომელიც მოგვიანებით სკოლის რექტორი გახდა, აღიძრა დისციპლინური საქმის წარმოება, სადაც მოწმის სახით დაიკითხა ქალბატონიც, მან ცრუ ჩვენება მისცა რექტორის მიმართ და უარყო მასთან ყველანაირი ინტიმური ურთიერთობა. სასამართლომ დაადგინა, რომ სისხლის სამართლის პროცესის მიზნებისთვის ბრალდებულის პირადი ჩანაწერი ინტიმური ურთიერთობის შესახებ, ავტორის ნებართვის გარეშე არ უნდა იქნა გამოყენებული სასამართლო მტკიცებულებად.

19 Rixecker, R., 2018. Münchener Kommentar zum BGB. Allgemeine Persönlichkeitsrecht, München: §12, Band 1, 7. Auflage, Rn. 120.

განსხვავებული აზრის\* მიხედვით, პირადი ჩანაწერები, სადაც კონკრეტული პირი საკუთარ თავთან აწარმოებს საუბარს, მიეკუთვნება პიროვნების აბსოლუტურად დაცულ ძირითად სფეროს.

პირადი ცხოვრების უფლების ფართო და მრავალმხრივი ცნების, ასევე პირადი ჩანაწერის პირად ცხოვრების ინტიმურ სფეროდ განხილვის რთული საკითხის გადასაჭრელად, დიდ როლს ასრულებს ცალკეულ შემთხვევებზე მორგებული პიროვნულობის უფლებით დაცული სფეროების გამოკვეთის მეთოდი. პიროვნული უფლებებით დაცულ სფეროში ჩარევის დაშვებადობის ზღვარის შეფასებისათვის იურიდიულ დოქტრინაში განვითარდა ე.წ. „სფეროთა თეორია“, რომელიც პიროვნულ უფლებებს ჰყოფს დაცული სფეროების მიხედვით. აღნიშნულ განაწილებას იურიდიულ დოქტრინაში საფუძველი ჩაუყარა ჰუმბანმა.<sup>20</sup> თავდაპირველად აღნიშნული იდეა გერმანიის ფედერალური

უმაღლესი სასამართლოს მიერ იქნა გაზიარებული,<sup>21</sup> ხოლო შემდგომ იგივე დაყოფა საკონსტიტუციო სასამართლომაც გამოიყენა<sup>22</sup>. სფეროთა თეორიამ დიდი მოწონება დაიმსახურა იურიდიულ ლიტერატურაშიც და კრიტიკური პოზიციების მიუხედავად დღემდე მაინც ინარჩუნებს პრაქტიკული ინსტრუმენტის სტატუსს, რომელიც ცალკეულ შემთხვევათა ზღვარში ახდენს მათ სტრუქტურირებას და ამ გზით შექმნილ ბაზაზე ხდება სხვა შემთხვევათა დაშენება.

თეორია ეფუძნება პიროვნული უფლების განაწილებას მომიჯნავე სფეროებში მზარდი დაცვის ინტენსივობით. ამოსავალი წერტილი არის ის ფაქტი, რომ ადამიანი სოციალური არსებაა, რომლის ცხოვრება ნაწილობრივ დაცულ ანუ პირად, ხოლო ნაწილობრივ საჯაროსივრცეში მიმდინარეობს. სხვადასხვა ტერმინოლოგიით იურიდიულ დოქტრინაში ამ მეთოდის გამოყენებით განასხვავებენ ხელშეუხებელ

\* Matthias, J. and Geck, E., 2012. Tagebuchfall revisited – Der Bundesgerichtshof, die Gedankenfreiheit und ein selbstgespräch im Auto. Nürnberg: Juristen Zeitung, გვ. 561-567. გერმანიის ფედერალური უმაღლესი სასამართლოს სისხლის სამართლის მეორე სენატი (JZ 2012, 582) არა მხოლოდ აგრძელებს 2005 წლის სასამართლო გადაწყვეტილების პათოსს საავადმყოფოს პალატაში აკუსტიკურ თვალთვალთან დაკავშირებით, არამედ აღადგენს გერმანიის საკონსტიტუციო სასამართლოს დღიურის ცნობილ საქმეში ხმათა თანაბრობის გამო დადგენილ კონსტიტუციურ დოკმას. სასამართლო მსჯავრდებულის მიერ საკუთარ ავტომობილში წარმოებულ საუბარს საკუთარ თავთან აბსოლუტურად დაცულ პიროვნულ სფეროდ განიხილავს და ამ გზით მოპოვებულ მტკიცებულებასაც კონფიდენციალურად მიიჩნევს.

20 Hubmann, H., 1967. Das Persönlichkeitsrecht. Köln: გვ. 268.

21 BGHZ 13, 334 (338), მკითხველის წერილის საქმე – (Leserbrief).

22 Epping, V. and Hillgruber, C., 2018. Beck'scher Online-Kommentar Grundgesetz. München: OK Grundgesetz, Art. 2, 37. Edition, Rn. 36 – კონსტიტუციურ სამართალში, დოგმატური თვალსაზრისით, სფეროთა თეორია განიხილება მართლზომიერების პრინციპის სპეციალურ გამოვლინებად, ანუ ზღვრის ზღვარის კონსტრუქციად, რომელიც ზოგადი პიროვნული უფლების დაცვის საზღვრების გამოსაკვეთად. სფეროთა თეორიის უკან დგას მართლზომიერების პრინციპი, ანუ საფეხურების გარეშე არსებული შკალა, რომლის დაცვის ხარისხის პიროვნულ ბირთვთან მიახლოების პირდაპირპროპორციულად იმატებს. ამდენად, აღნიშნული ორი პრინციპი ერთმანეთს არ ეწინააღმდეგება. სფეროთა თეორია ახდენს მართლზომიერების პრინციპის განვრცობას შემთხვევათა ცალკეული ჯგუფების ზოგად-აბსტრაქტული ანალიზის გზით, მართლზომიერების ტესტი კი ახდენს ცალკეული შემთხვევის შესაბამისი დაცვის ინტენსივობის განსაზღვრას.

ინტიმურ, საიდუმლო/პირად და სოციალურ სფეროებს.<sup>23</sup> აზრის ჩამოყალიბება და აზროვნება ადამიანის იმანენტური მდგომარეობაა და მისი არსისმიერი საწყისის გამოძახილია<sup>24</sup>. ამდენად, ხელშეუხებლად უნდა იქნეს მიჩნეული პიროვნების პირადი ნააზრევი, მათ შორის სახელმწიფოს ჩარევისა და იძულებისგან. ამავე ლოგიკით ანალოგიური დაცვის ღირსი, ინტერესი უნდა გააჩნდეს წერილობითი ფორმით ჩამოყალიბებულ ნააზრევსაც, სადაც ადამიანი საკუთარ თავთან მართავს დიალოგს.

სამოქალაქოსამართლებრივი პიროვნული უფლების მიზნებისთვის, სადაც ნაკლებად დასაშვებია პირადი ჩანაწერების საგანგებო სიტუაციებში განხილვა აღმატებული საზოგადო ან მესამე პირის ინტერესებისთვის, ითვლება, რომ აღნიშნული ჩანაწერები სრულად განრიდებულია მესამე პირთა მზერისგან, რამდენადაც ავტორი დაინტერესებულია მისი საიდუმლოდ შენახვით.<sup>25</sup> კერძო პირებს წვდომა მსგავს დოკუმენტებზე, რომლებიც, როგორც წესი, არ აქვთ. ინტიმური სფეროს დაცვის განსაკუთრებული მნიშვნელობის გათვალისწინებით, ადამიანის დღიურში დაფიქსირებული ჩანაწერების გაცნობა და მათი იურიდიულ მტკიცებულებად გამოყენება დასაშვებად შეიძლება ჩაითვალოს მხოლოდ ამ პირის

სურვილით ან თანხმობით, გამონაკლისის სახით, ჩარევის გამამართლებელი განსაკუთრებული საფუძვლის არსებობისას<sup>26</sup>.

### პირადი ჩანაწერის ინტიმური სფეროსადმი მიკუთვნების საკითხი

ინტიმური სფეროს სიტყვა-სიტყვითი განმარტება არ მოიძებნება, თუმცა ადამიანის ღირსებასთან მისი განსაკუთრებული სიახლოვის გამო, ის პიროვნულობის აბსოლუტურად დაცულ ბირთვს განეკუთვნება, რომლის დარღვევაც თვით საზოგადო ინტერესის არსებობის შემთხვევაშიც კი არ არის გამართლებული<sup>27</sup>. პიროვნების ბიოლოგიური და სულიერ-ზნეობრივი ინტიმური სივრცე და მასთან პირდაპირ და არაპირდაპირ დაკავშირებული ფაქტები საჭიროებს დაცვას არა მხოლოდ სახელმწიფოს მხრიდან (კონსტიტუციაზე დაყრდნობით), არამედ კერძო პირების წინაშეც<sup>28</sup>. ამდენად ის ხელშეუხებელ სივრცედაა აღიარებული<sup>29</sup> და მოიცავს პიროვნებასთან დაკავშირებულ ყველა ასპექტს, რომელთა შესახებ უფლებამოსილ პირს არ სურს კომუნიკაცია ან მესამე პირებისთვის გაცნობა.<sup>30</sup> ქართული სასამართლო პრაქტიკაც იმეორებს ადამიან-

23 Hiller, V., 2014. Der Konflikt zwischen Persönlichkeitsschutz und Pressefreiheit im deutschen und schwedischen Recht. Freiburg: Nomos, 1. Auflage, გვ. 30; მსგავსი პოზიცია იხ. Pashke, M., 2014. Medienrecht. Hamburg: Vollst. überarb. Aufl., გვ. 310; Branahl, U., 2013. Medienrecht. Wiesbaden: 7. Aufl., გვ. 120.

24 BGH JZ 2012, 582, 583 Tz.15.

25 Rixecker, R., 2018. Münchener Kommentar zum BGB. Allgemeine Persönlichkeitsrecht, München: §12, Band 1, 7. Auflage, Rn. 120.

26 გოცირიძე, ე., 2013. საქართველოს კონსტიტუციის კომენტარი. თავი მეორე, თბილისი: პეტეტი, გვ. 180.

27 Epping, V. and Hillgruber, C., 2018. Beck'scher Online-Kommentar Grundgesetz. München: OK Grundgesetz, Art. 2, 37. Edition, Rn. 40.

28 Bamberger, H., Roth, H., Hau, W. and Poseck, R., 2018. Beck'scher Online-Kommentar. München: §12, 46 Auf., Rn. 212.

29 Hiller, V., 2014. Der Konflikt zwischen Persönlichkeitsschutz und Pressefreiheit im deutschen und schwedischen Recht. Freiburg: Nomos, 1. Auflage, გვ. 30; იგივე პოზიცია იხ. Pashke, M., 2014. Medienrecht. Hamburg: Vollst. überarb. Aufl., გვ. 59.

30 Epping, V. and Hillgruber, C., 2018. BeckOK Grundgesetz, München: Art. 2, 37. Edition, Rn. 39.

ნის უფლებათა ევროპული კონვენციის მე-8 მუხლით დადგენილ ვალდებულებას და ინტიმურ სფეროს აბსოლუტური დაცვით უზრუნველყოფს<sup>31</sup>.

სასამართლო პრაქტიკის განზოგადების შედეგად შეიძლება ითქვას, რომ ინტიმურ სფეროში ხშირად ექვევა პირადი მიმოწერა, სქესობრივი ცხოვრების ამსახველი დეტალები,<sup>32</sup> შიშველი ფოტოები,<sup>33</sup> ჯვრისწერის ცერემონიის დროს გადაღებული ფოტოები<sup>34</sup>, მეუღლეებს შორის სექსუალური ხასიათის საუბრები,<sup>35</sup> პიროვნულობის ამსახველი გამოსახულებები. „ინტიმურობას“ კერძო და საჯარო ცხოვრებას შორის ურთიერთობაში განსაკუთრებული ადგილი უკავია, მასში მოიაზრება: **1.** სიახლოვე და სანდობა (გასაიდუმლოება). **2.** სექსუალური, ეროტიკული მოქმედებანი, შეხება. **3.** მყუდრო ატმოსფერო. **4.** ინტიმური (როგორც განსაკუთრებით პიროვნული)<sup>36</sup>.

გერმანიის ფედერალური უმაღლესი სასამართლოს მოსაზრებით, ინტიმური სფერო არის პიროვნულობის არსებითი და ცენტრალური განზომილება, რომელიც ხელშეუხებელ, სხვათა ჩარევისგან თავისუფალ სივრცეს წარმოადგენს. გერმანიის

ფედერალური საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკითაც ადამიანის ღირსებისა და თავისუფალი განვითარების უფლების დაცვასთან არის კავშირში ადამიანის ინტიმური სფეროს ხელშეუხებლობის დათქმაც,<sup>37</sup> რომელშიც ჩარევის გასამართლებად არც საყოველთაო ინტერესის არსებობა შეიძლება იქნეს მითითებული და შესაბამისად, არც თანაზომიერების პრინციპი.<sup>38</sup> ამასთან, ინტიმურ სფეროში ჩარევა მხოლოდ ორ შემთხვევაში შეიძლება იყოს კანონიერი: **1.** ინდივიდის თანხმობისას. **2.** საჯარო პირებთან დაკავშირებით, როცა ფაქტები რომელიმე ინტიმური სფეროდან გარკვეულ სოციალურ ან პოლიტიკურ გამოცხადებას უკავშირდება.<sup>39</sup> საკონსტიტუციო სასამართლოს მოსაზრებით, ამ ხელშეუხებელ, საიდუმლო სფეროში ჩარევა *per se* ფუძნებს მართლსაწინააღმდეგო ქმედებას, ინტერესების მართლზომიერების პრინციპით შეპირისპირების საჭიროების გარეშე,<sup>40</sup> ხოლო სხვა ე.წ. კერძო სფეროში მიმდინარე მოვლენების დაცულობის ხარისხის განსაზღვრისათვის აუცილებლად მიიჩნევა არა ამ ქვეყნის სხვა ადამიანის სამყაროზე ზემოქმედების ხარისხის შეფასებას, არამედ

31 საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2016 წლის 25 მაისის გადაწყვეტილება (საქმე #ას-290-276-2016); საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2016 წლის 22 იანვრის გადაწყვეტილება (საქმე #ას-1054-994-2015) საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2015 წლის 4 მაისის გადაწყვეტილება (საქმე #ას-1155-1101-2014) საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2015 წლის 17 ივლისის გადაწყვეტილება (საქმე #ას-1337-1375-2014).

32 Fechner, N., 2010. Wahrung der Intimität? Grenzen des Persönlichkeitsschutzes für Prominente. Frankfurt am Main: გვ. 33.

33 BGH NJW 1985, 1617, 1618.

34 Beater, A., 2005. BGB-Kommentar. Stuttgart: §823 BGB, 13. Aufl., Anh I, Rz. 321.

35 BGW NJW 1988, 1984, 1985.

36 Branahl, U., 2013. Medienrecht. Dortmund: Springer, 7. Aufl., გვ. 158.

37 BVerfG, Beschluß vom 8. 3. 1972 – 2 BvR28/71 (Beschlagnahme der ärztlichen Karteikarte eines Beschuldigten).

38 BVerfG, Beschluß vom 31. 1. 1973 – 2 BvR 454/71 – ფარული ჩანაწერის არამართლზომიერი შეფასება (Unzulässige Verwertung einer heimlichen Tonaufnahme).

39 ბიჭია, მ., 2012. პირადი ცხოვრების დაცვა საქართველოს სამოქალაქო სამართლის მიხედვით. თბილისი: გვ. 37.

40 BVerfG, Beschluß vom 31. 1. 1973 – 2 BvR 454/71 – ფარული ჩანაწერის არამართლზომიერი შეფასება Unzulässige (Verwertung einer heimlichen Tonaufnahmen).



ამ ქვეყნის სოციალური მნიშვნელობისა და მასშტაბის განსაზღვრას.<sup>41</sup> შესაბამისად, ზოგადი პიროვნული უფლებებით დაცული უფლებებით მინიჭებული ძალაუფლება ცხოვრებისეული მოვლენების გასაჯაროების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე გამონაკლისის სახით ექვემდებარება შეზღუდვას, თუ პირი, როგორც სოციალური მცხოვრები არსება, კომუნიკაციის დამყარებისას გავლენას ახდენს სხვის სივრცეზე ან საზოგადოებრივ ბალანსზე<sup>42</sup>. ამდენად, აბსოლუტურ დაცვას სასამართლო ავრცელებს არა მთლიანად კერძო სფეროზე, არამედ პირადი ცხოვრების ყველაზე შიდა და დრამა ნაწილზე<sup>43</sup>, ე.წ. ინტიმურ სფეროზე.

სასამართლოების მიერ აღნიშნული პოსტულატის კონსტატაცია ხშირად ხდება, თუმცა სამართლებრივი სიციხისა და ერთგვაროვანი სასამართლო პრაქტიკის ჩამოყალიბებას ართულებს აბსოლუტურად დაცული ბირთვისა და ინტიმური სფეროს გაერთიანების პრობლემა, რაც იწვევს არათანმიმდევრული, ერთგვარად სუბიექტურ შეფასებაზე დაფუძნებული და ნაკლებად განჭვრეტადი სამართლებრივი შედეგის მქონე სისტემის ჩამოყალიბებას. ამ პრობლემის პრაქტიკულობის დასადასტურებლად შეიძლება მოყვანილ იქნეს დღიურთან გაიგივებული პირადი ჩანაწერის რომელიმე კონკრეტულ სფეროსთან მიკუთვნების საკითხი და მასთან დაკავშირებული არათანმიმდევრული სასამართლო პრაქტიკა. მაგ. გერმანიის ფედერალური უმაღლესი სასამართლო პრაქტიკაში ყოფილა შემთხვევა, როდესაც სასამართლომ ცრუ ჩვენების საქმეზე

სისხლის სამართლის პროცესის მიმდინარეობისას ბრალდებულის მიერ განხორციელებული ინტიმური შინაარსის მქონე დღიურის გამოყენება ავტორის ნებართვის გარეშე პიროვნული უფლების შემადგენელი ინტიმური სფეროს დარღვევად მიიჩნია და ამორიცხა მტკიცებულებათა სიიდან.<sup>44</sup> ამის საპირისპიროდ, იმავე გერმანიის საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკაში მოიძებნება საქმეებიც, სადაც სასამართლოს ასევე მოუწია სისხლის სამართლის საქმესთან კავშირში მყოფი პირადი ჩანაწერის მართლმსაჯულების მიზნებისთვის გამოყენების მართლზომიერების შეფასება, დასაშვებად ჩათვალია ამ სახის ჩანაწერის მტკიცებულებად დართვა პროცესში. ერთ-ერთი მათგანია *Tagebuchentscheidung* გადაწყვეტილება,<sup>45</sup> სადაც პირს ბრალი ედებოდა მკვლელობაში, სისხლის სამართლის მიმდინარეობის დროს სამართალდამცავ ორგანოებს ხელში ჩაუვარდათ მკვლელობამდე ბრალდებულის მიერ განხორციელებული პირადი ჩანაწერები, სადაც ის აღწერდა საკუთარ ფსიქო-ემოციურ მდგომარეობას. სასამართლომ სამოტივაციო ნაწილში ხაზი გაუსვა იმ ფაქტს, რომ პირადი ჩანაწერი არ მიეკუთვნება აბსოლუტურად დაცულ სფეროს და მისი გამოყენება დასაშვებია საზოგადოებისთვის აუცილებელი და აღმატებული ლეგიტიმური მიზნის არსებობისას თანაზომიერების პრინციპის საფუძველზე, როგორცაა, მაგალითად, სისხლის სამართლის საქმეზე ჭეშმარიტების დადგენა. ამდენად, სასამართლომ გადაწყვეტილების მიღების პროცესში გადამწყვეტად მიიჩნია ჩანაწერის

41 BVerfG, Urteil vom 10. 5. 1957 – 1 BvR 550/52-ჰომოსექსუალიზმთან დაკავშირებით გადაწყვეტილება (Männliche Homosexualität); BVerfG, Beschluß vom 19. 7. 1972 – 2 BvL 7/71 – სოციალურ მუშაკებს არ აქვთ უფლება უარი თქვან ჩვენების მიცემაზე (Kein Zeugnisverweigerungsrecht der Sozialarbeiter); BVerfG: BVerfG 05.06.1973 1 BvR 536/72 "Lebach"(GRUR 1973, 541).

42 BVerfG, Beschluß vom 14-09-1989 – 2 BvR 1062/87.

43 BVerfG, Beschluß vom 16. 7. 1969 – 1 BvL 19/63 – მიკროაღწერა (Mikrozensus).

44 BGH, Urteil vom 21. 2. 1964 – 4 StR 519/63 (LG Hagen).

45 BVerfG, 80, 367, (373), Beschluß vom 14-09-1989 – 2 BvR 1062/870 – დღიურთან დაკავშირებით გადაწყვეტილება (Tagebuchentscheidung).

დიფერენციაცია შინაარსობრივი მხარის მიხედვით, შეაფასა ჩანაწერის შინაარსობრივი მხარის ბმა უშუალოდ დანაშაულებრივ ქმედებასთან და დანაშაულის სიმძიმის გათვალისწინებით ამორიცხა პირადი ჩანაწერი პირადი ცხოვრების მოწყობის აბსოლუტურად დაცული სფეროდან შემდეგი დასაბუთებით: „თუ ამგვარი ჩანაწერი შეიცავს დანაშაულის დაგეგმვის ან საქმესთან კავშირში მყოფ უშუალო დეტალებს, ის უკვე აღარ მიეკუთვნება პირადი ცხოვრების ხელშეუხებელ სფეროს. ის ფაქტი, რომ, მაგალითად, საუბრის ფარული ჩანაწერისგან განსხვავებით, დღიური თავად უფლებამოსილმა პირმა შექმნა მატერიალური სახით, მიანიშნებს, რომ მან დაუშვა დოკუმენტის საკუთარი ბატონობის სფეროდან გამოსვლისა და სხვის ხელში მოხვედრის ალბათობა. გარდა ამისა, მკვლელობის საქმეში ბრალდებულის ჩანაწერები შინაარსის გათვალისწინებით სცილდება მხოლოდ უფლებამოსილი პირის დაცულ სფეროს და მნიშვნელოვნად ზემოქმედებს საზოგადოებრივი ინტერესების მთლიან ბალანსზე<sup>46</sup>“. აღსანიშნავია, რომ მოსამართლეთა ეს პოზიცია არ ყოფილა ერთადერთი და ამავე საქმეზე განსხვავებული პოზიციის მქონე სენატის სხვა წევრების აზრით, პირადი ჩანაწერები აბსოლუტურად დაცულ ინტიმურ სფეროს განეკუთვნება და მისი გამოყენება პროცესის მიზნებისთვის წარმოადგენს ძირითადი კანონით გარანტირებული ღირსების უფლებისა და საკუთარი პიროვნების თავისუფალი განვითარების უფლების შელახვას<sup>47</sup>. მხოლოდ და მხოლოდ ის ფაქტი, რომ პიროვნებამ ჩანაწერები ფურცელზე განახორციელა, არ ქმნის

მის აბსოლუტურად დაცული სფეროდან ამორიცხვის საფუძველს და ქვემარტივად იმსახურებს კრიტიკას, რადგან სასამართლოს ამ ნაწილში არ წარმოუდგენია მყარი არგუმენტი, რომლიც, მაგ. გამოსახულების და პირადი დღიურის სხვადასხვა სფეროში მოხვედრას გაამართლებდა.

ძირითადი უფლების ნაწილში დაცულ სფეროში ჩარევის საშუალებას საქართველოს კონსტიტუციის მე-15 მუხლის მე-2 ნაწილიც განამტკიცებს, რომლის მიხედვითაც აღიარებულია, რომ პირადი ცხოვრების აღნიშნული უფლების შეზღუდვა დაიშვება სასამართლო გადაწყვეტილებით ან გარეშეც, კანონით გათვალისწინებული გადაუდებელი აუცილებლობისას. გასათვალისწინებელია, რომ ამ უფლების შეზღუდვა ყველაზე ხშირად სისხლისსამართლებრივი ჩარევის საფუძველზე ხორციელდება. ჩარევის სტანდარტული შემთხვევებია: პირის მოსმენა ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიების ფარგლებში, წერილის დაყადაღება, ამოღება და სხვა<sup>48</sup>.

### პირადი ცხოვრების უფლებით დაცული კერძო სფერო

სამართლებრივ და დემოკრატიულ სახელმწიფოში თავისუფალი საზოგადოების არსებობა წარმოუდგენელია კერძო სფეროს არსებობის გარეშე,<sup>49</sup> რადგან პირადი სივრცის უზრუნველყოფილი დაცვა წარმოადგენს თავად თავისუფლების იდეის შეუქცევად ნაწილს. კერძო სფერო უკავშირდება ადამიანის ცხოვრების პიროვ-

46 BVerfG, Beschluß vom 14-09-1989 – 2 BvR 1062/87-სენატში გადაწყვეტილების მიღებისას ხმები თანაბრად გაიყო, თუმცა მოსამართლეების – Träger, Kruis და Kirschhof-ის ციტირებული მოსაზრება დაედო საფუძველად გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილს.

47 იქვე.

48 კობახიძე, ი., 2013. საქართველოს კონსტიტუციის კომენტარი. თბილისი: მუხ. 20, გვ. 186.

49 Bamberger, H., Roth, H., Hau, W. and Poseck, R., 2018. Beck'scher Online-Kommentar. München: §12, 46 Auf., Rn. 182.

ნულ კუთხეს, სადაც ყველას უნდა გააჩნდეს საჯარო კონტროლის და შებოჭვის გარეშე ცხოვრების უფლება – რანგის, სოციალური მდგომარეობის თუ პოზიციის მიუხედავად. პიროვნული უფლება, როგორც ერთგვარი კონფიდენციალურობის უფლება, უზრუნველყოფს პირის დაცვას საჯარო კონტროლისგან, მიყურადებისგან, დაკვირვების ობიექტად ქცევისგან და სხვა, ნებისმიერი ტიპის ჩარევისგან მის საოჯახო, კერძო და შინამეურნეობაში. კერძო სფერო საკმაოდ ფართო სივრცეა. სწორედ აღნიშნულის გათვალისწინებით და საქართველოს კონსტიტუციის მე-15 მუხლის შინაარსიდან გამომდინარე, შეიძლება გამოვყოთ განასხვავებულ კერძო ცხოვრების სფეროები: 1. ინფორმაციული კერძო ცხოვრება (პერსონალური მონაცემების დაცვა). 2. საკომუნიკაციო თავისუფლება. 3. სივრცის ხელშეუხებლობა.

გერმანიის საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებით, კერძო სფეროს საგნობრივად დაცულ მასშტაბს მიეკუთვნება ისეთი მოვლენა, რომელიც თავისი ინფორმაციული შემცველობის გამო, მიჩნეულია ტიპურად, „პირადად“, ვინაიდან მათი საზოგადო განხილვა და წარდგენა ითვლება უხერხულად, სამარცხვინოდ ან იწვევს გარშემომყოფთა უარყოფით რეაქციებს და დამამცირებლად წარმოაჩენს ინდივიდს საზოგადოების თვალში<sup>50</sup>. კერძო სფეროს თაობაზე კონცეფციამ და შესაბამისად

მსჯელობამ სფეროთა თეორიაზე გერმანიის რეალობაში პიროვნების დაცვის სამოქალაქო საქმეთა განმხილველ სასამართლო პრაქტიკაშიც ჰპოვა ასახვა. ამდენად, გერმანიის უმაღლესმა სასამართლომ პირველად ცნობილ *Leserbriefentscheidung*-ში განავითარა მსჯელობა „ხელშეუხებელ კერძო სფეროზე“, სადაც სასამართლომ მოახდინა დიფერენცირება კერძო და მის ანტიპოდ – „საზოგადო სფეროს“ შორის.<sup>51</sup> გერმანიის ფედერალური უმაღლესი სასამართლოს და საკონსტიტუციო სასამართლოს პოზიცია თანმხვედრი იყო პიროვნული უფლების მიზნის განსაზღვრის ნაწილში, რაც შინაგანი სფეროს ავტონომიური და სხვების ჩარევისგან თავისუფალი განკარგვის აბსოლუტურ უფლებამოსილებაში გამოიხატება.<sup>52</sup>

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო პრაქტიკის განზოგადების შედეგად შეიძლება დადგინდეს, რომ კერძო სფერო მოიცავს საცხოვრებელ, საოჯახო ან სხვა, საზოგადოებისგან განცალკევებულ ტერიტორიას<sup>53</sup>, ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ ინფორმაციას,<sup>54</sup> პირად მიმოწერას მეუღლეებს შორის<sup>55</sup>, სექსუალური ცხოვრების დეტალებს<sup>56</sup>, სოციალურად გაკიცხვად საქციელს,<sup>57</sup> ელექტრონული შეტყობინების შინაარსს<sup>58</sup>, ან ქონებრივი სახის ურთიერთობებს პირებს შორის, მაგ.: პირის მიერ ქონების დაკარგვა, როგორც სოციალური პრესტიჟის დამამცირებელი გარემოება. ამდენად, ცალკეული პიროვნული უფლებისგან გან-

50 Hiller, V., 2014. Der Konflikt zwischen Persönlichkeitsschutz und Pressefreiheit im deutschen und schwedischen Recht. Freiberg: Nomos, 1. Auflage, გვ. 61.

51 BGHZ 13, 334 (338, 339).

52 BGHZ 24, 72 (79) Persönlichkeitsrechtlich geschützte Geheimsphäre.

53 Beater, A., 2005. BGB-Kommentar. Stuttgart: §823 BGB, 13. Auf., Anh I, Rz. 321.

54 BGH NJW 1996, 984, 985.

55 BverfGE 27, 344, Ehescheidungsakten, zur geschützten Kommunikation innerhalb der Familie, ob. ასევე BverfGE 90, 225, Postkontrolle.

56 BverfGE 47, 46; 49; 286 - სქესის შეცვლასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილება (Geschlechtsumwandlung).

57 BverfGE 44, 353-ნარკომანიის საკონსულტაციო ცენტრთან დაკავშირებით გადაწყვეტილება (Suchtkrankenberatungsstelle.).

58 BGH GRUR 2015, 92.

სხვაგვებით, კერძო სფერო, მართალია, ასევე აღმოცენდება ზოგადი პიროვნული უფლებების წიაღიდან, თუმცა ის იცავს არა სპეციალურად რომელიმე კონკრეტულ უფლებას, არამედ თემატურად და სივრცობრივად განსაზღვრულ სხვა ღირებულებებსაც,<sup>59</sup> რაც ვერ იქნება ამომწურავად გაწერილი სსკ-ის მე-18 მუხლში. ის ზოგადად მოიცავს ყველა ვითარებას, რაც ობიექტური შეფასებით „კერძოობის“ კრიტერიუმს აკმაყოფილებს.

საქართველოს კანონმდებლობით, პიროვნული უფლებების დაცვის განმტკიცების კუთხით, მნიშვნელოვანია განისაზღვროს დაცული სფეროები, რომელთა ფარგლებში შესრულებული მოქმედება არ არის განკუთვნილი საზოგადოებისთვის და მოქმედი სუბიექტი კეთილსინდისიერების პრინციპის გათვალისწინებით არ ელოდება, რომ მისი ესა თუ ის ქმედება, თუ მასთან დაკავშირებული რაიმე ასპექტი საზოგადოების განხილვის საგანი გახდება. თუ სამართლებრივი მექანიზმი არ უზრუნველყოფს ინდივიდისთვის ამგვარი სივრცის არსებობას, პიროვნებას ექნება მუდმივი განცდა და შიში, შეაფასოს, თუ როგორ იქნება აღქმული მისი კონკრეტული ქცევა მესამე პირების მხრიდან, რაც შედეგად ადამიანს დაემუქრებოდა ფსიქიკური გადატვირთვის საფრთხე, ვინაიდან მას მოუწევდა პერმანენტულად გაეკონტროლებინა, რა შთაბეჭდილებას ახდენს თავის გარემოსა და გარშემო მყოფებზე და იქცევა თუ არა სწორად,<sup>60</sup> რაც ჩანასახშივე ძირს გამოუთხრიდა „მარტოობაზე უფლებების“ პრინციპს.

ინტიმური სფეროსგან განსხვავებით, კერძო სფერო არ სარგებლობს აბსოლუტური პრივილეგიით, რაც იმას ნიშნავს, რომ მისი შეზღუდვა დასაშვებია, ანუ მასში ჩარევა

შესაძლებელია საამისო დაცვის ღირსი ინტერესისა და კანონიერი მიზნის არსებობის შემთხვევაში. შესაბამისად, კერძო სფეროში ჩარევის დროს ჩარევა გამართლებული და დასაბუთებული უნდა იყოს უპირატესი საყოველთაო ინტერესის არსებობით, ანუ ჩარევის მართლზომიერების დადგენის მიზნით უნდა შეფასდეს, არსებობს თუ არა ისეთი დაცვის ღირსი ინტერესი, რომელიც პირადი ცხოვრებისა და პირადი კომუნიკაციის ხელშეუხებლობის კონსტიტუციით გარანტირებულ უფლებაზე მაღლა დგას.

### პირადი ჩანაწერის ხელშეუხებლობის უფლება, როგორც აბსოლუტური უფლება

ქართული სასამართლო პრაქტიკის ანალიზის შედეგად დგინდება, რომ უზენაესი სასამართლო პიროვნულობის დაცული სფეროს ფარგლებისა და ჩარევის გამართლების საფუძვლის ძიებისას ხშირად ახსენებს პიროვნულობით დაცულ სფეროებს და საქართველოს კონსტიტუციის მე-15 მუხლზე დაყრდნობით ინტიმურ სფეროს აბსოლუტურად დაცულ და ხელშეუხებელ სივრცედ განიხილავს. რაც შეეხება კერძო საუბრებს, როგორც კერძო სფეროს შემადგენელ ერთ-ერთ კომპონენტს, ის არ სარგებლობს აბსოლუტური პრივილეგიით ანუ მასში ჩარევა შესაძლებელია საამისო დაცვის ღირსი ინტერესისა და კანონიერი მიზნის არსებობის პირობებში.<sup>61</sup> მისასაღმებელია ასევე სასამართლოს მსჯელობა კერძო კომუნიკაციის ფარული ჩაწერის შედეგად მოპოვებული მტკიცებულების სა-

59 BVerfG, Urteil vom 15. 12. 1999 – 1 BvR 653/9-ქართული თარგმანი იხ. შვაბე, ი., 2011. გერმანიის ფედერალური საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებები. თბილისი: გვ. 35.

60 იქვე.

61 საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2016 წლის 25 მაისის გადაწყვეტილება (საქმე #ას-290-276-2016).

მოქალაქე თუ სისხლის სამართლის პროცესში გამოყენების დაუშვებლად ცნობის თაობაზეც ღირებულებათა იერარქიაში უპირატესი საყოველთაო ინტერესის არსებობისა და ჩარევის მართლზომიერების დადგენის პირობებში.

რაც შეეხება ევროპულ გამოცდილებას, შეიძლება ითქვას, ევროპის უმეტეს ქვეყანაში დაცვის უპირველესი სამიზნე პირად და ინტიმურ სფეროს მოიცავს, რომლის საზღვრის დარღვევა თავად უფლებამოსილი პირის თანხმობით დაუშვებელია<sup>62</sup> და მოიცავს პიროვნებასთან დაკავშირებულ ყველა ასპექტს, რომელთა შესახებ უფლებამოსილი პირს არ სურს კომუნიკაცია ან მესამე პირებისთვის გაცნობა.<sup>63</sup> სასამართლო პრაქტიკის განზოგადების შედეგად შეიძლება ითქვას, რომ ინტიმურ სფეროში ხშირად ექცევა პირადი მიმოწერა, სქესობრივი ცხოვრების ამსახველი დეტალები,<sup>64</sup> შიშველი ფოტოები,<sup>65</sup> ჯვრისწერის ცერემონიის დროს გადაღებული ფოტოები<sup>66</sup>, მეუღლეებს შორის სექსუალური ხასიათის საუბრები,<sup>67</sup> პიროვნულობის ამსახველი გამოსახუ-

ლებები. „ინტიმურობას“ კერძო და საჯარო ცხოვრებას შორის ურთიერთობაში განსაკუთრებული ადგილი უკავია, მასში მოიაზრება: 1. სიახლოვე და სანდოობა (გასაიდუმლოება). 2. სექსუალური, ეროტიკული მოქმედებანი, შეხება. 3. მყუდრო ატმოსფერო. 4. ინტიმური (როგორც განსაკუთრებით პიროვნული)<sup>68</sup>. გერმანიის ფედერალური საკონსტიტუციო სასამართლოს პრაქტიკით დადგენილია ადამიანის ღირსების ხელშეუხებლობის პრინციპი.<sup>69</sup> სწორედ ადამიანის ღირსებისა და თავისუფალი განვითარების უფლების დაცვასთან არის კავშირში ადამიანის ინტიმური სფეროს ხელშეუხებლობის დათქმაც,<sup>70</sup> რომელშიც ჩარევის გასამართლებად არც საყოველთაო ინტერესის არსებობა შეიძლება იქნეს მითითებული და შესაბამისად, არც თანაზომიერების პრინციპი.<sup>71</sup>

გერმანიის ფედერალური საკონსტიტუციო სასამართლოს მოსაზრებით, ამ ხელშეუხებელ, საიდუმლო სფეროში ჩარევა *per se* აფუძნებს მართლსაწინააღმდეგო ქმედებას, ინტერესების მართლზომიერების

- 62 Ondreasova, E., 2017. Personality Rights in different European Countries: Privacy, Dignity, Honour and Reputation, The Legal Protection of Personality Right (Chinese and European Perspectives). Boston: გვ. 61.
- 63 Epping, V. and Hillgruber, C., BeckOK Grundgesetz. Art. 2, 37. Edition, 2018, Rn. 39.
- 64 Fechner, N., 2010. Wahrung der Intimität? Grenzen des Persönlichkeitsschutzes für Prominente. Frankfurt am Main: S. 33.
- 65 BGH NJW 1985, 1617, 1618.
- 66 Beater, A., 2005. Kommentar zum BGB. §823 BGB, 13. Auf., Stuttgart: Anh I, Rz. 33, S. 321.
- 67 BGW NJW 1988, 1984, 1985.
- 68 Branahl, U., 2013. Medienrecht. 7. Aufl., Wiesbaden: Springer, 158.
- 69 BVerfG, Urteil vom 16. 1. 1957 – 1 BvR 253 56; BVerfG, Urteil vom 10. 5. 1957 – 1 BvR 550/52-ჰომოსექსუალიზმთან დაკავშირებით გადაწყვეტილება (Männliche Homosexualität); იგივე პოზიცია იხ. BVerfG, Beschluß vom 16. 7. 1969 – 1 BvL 19/63 – Repräsentativstatistik; BVerfG, Beschluß vom 15. 1. 1970 – 1 BvR 13/68-Einsicht in die Ehescheidungsakten durch Untersuchungsführer im Disziplinarverfahren; BVerfG, Beschluß vom 8. 3. 1972 – 2 BvR 28/71-Beschlagnahme der ärztlichen Karteikarte eines Beschuldigten; BVerfG, Beschluß vom 19. 7. 1972 – 2 BvL 7/71 – სოციალურ მუშაკებს არ აქვთ უფლება უარი თქვან ჩვენების მიცემაზე (Kein Zeugnisverweigerungsrecht der Sozialarbeiter).
- 70 BVerfG, Beschluß vom 8. 3. 1972 – 2 BvR 28/71 – ეჭვმიტანილის სამედიცინო ჩანაწერის ამოღება (Beschlagnahme der ärztlichen Karteikarte eines Beschuldigten).
- 71 BVerfG, Beschluß vom 31. 1. 1973 – 2 BvR 454/71 – ფარული ჩანაწერის არაპარტოზომიერი შეფასება (Unzulässige Verwertung einer heimlichen Tohaugnahme).

პრინციპით შეპირისპირების საჭიროების გარეშე,<sup>72</sup> ხოლო სხვა ე.წ. კერძო სფეროში მიმდინარე მოვლენების დაცულობის ხარისხის განსაზღვრისათვის აუცილებლად მიიჩნევა არა ამ ქვევის სხვა ადამიანის სამყაროზე ზემოქმედების ხარისხის შეფასებას, არამედ ამ ქვევის სოციალური მნიშვნელობისა და მასშტაბის განსაზღვრას.<sup>73</sup> შესაბამისად, ზოგადი პიროვნული უფლებით დაცული უფლებით მინიჭებული ძალაუფლება ცხოვრებისეული მოვლენების გასაჯაროების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე გამონაკლისის სახით ექვემდებარება შეზღუდვას, თუ პირი, როგორც სოციუმში მცხოვრები არსება, კომუნიკაციის დამყარებისას გავლენას ახდენს სხვის სივრცეზე ან საზოგადოებრივ ბალანსზე<sup>74</sup>. ამდენად, აბსოლუტურ დაცვას სასამართლო ავრცელებს არა მთლიანად კერძო სფეროზე, არამედ პირადი ცხოვრების ყველაზე შიდა და ღრმა ნაწილზე<sup>75</sup>, ე.წ. ინტიმურ სფეროზე<sup>76</sup>.

გერმანიის ფედერალური საკონსტიტუციო სასამართლო და ფედერალური უმაღლესი სასამართლო გადაწყვეტილებებში აქტიურად იყენებს სფეროთა თეო-

რიას, თუმცა ბევრი მცდელობის მიუხედავად მათაც ვერ შეძლეს სამართლებრივი სიცხადისთვის აუცილებელი განჭვრეტადი კრიტერიუმების ფორმირება, რომელიც აქტუალური იქნებოდა ნებისმიერ სიტუაციაზე<sup>77</sup>. იურიდიულ დოქტრინაში არსებობს აზრთასხვადასხვაობა ქვევის კონკრეტულ სფეროში მოხვედრის კრიტერიუმებთან დაკავშირებით<sup>78</sup>. ერთი მოსაზრების მიხედვით, განმსაზღვრელია პირის სუბიექტური სურვილი ამა თუ იმ მოვლენის საიდუმლოდ შენახვასთან დაკავშირებით. სხვა მოსაზრება, რომელსაც გერმანიის საკონსტიტუციო სასამართლო იზიარებს, განმსაზღვრელ კრიტერიუმად ქვევის სოციალურ მნიშვნელობას ობიექტურ ჭრილში შეფასებას მიიჩნევს, ანუ თუ რამდენად ახდენს გავლენას ქვევა სხვა პირის ან საზოგადოების ინტერესებზე<sup>79</sup>. ეს უკანასკნელი პოზიცია სავსებით მართებულად იქნა გაკრიტიკებული იურიდიულ ლიტერატურაში<sup>80</sup> იმ მოტივით, რომ პიროვნულობის ყველაზე ვიწრო და ხელშეუხებელი ინტიმური სფეროს აღიარება მხოლოდ თეორიულ დონეზე პრაქტიკაში აზრს კარგავს, როდესაც სასამართლო გარკვეულ გარემოებებსა და იერარქიულად მაღალი

72 BVerfG, Beschluß vom 31. 1. 1973 – 2 BvR 454/71 – ფარული ჩანაწერის არაპარტლზობიერი შეფასება (Unzulässige Verwertung einer heimlichen Tonaufnahmen).

73 BVerfG, Urteil vom 10. 5. 1957 – 1 BvR 550/52 – ჰომოსექსუალიზმთან დაკავშირებით გადაწყვეტილება (Männliche Homosexualität); შდრ. BVerfG, Beschluß vom 19. 7. 1972 – 2 BvL 7/71 – სოციალურ მუშაკებს არ აქვთ უფლება უარი თქვან ჩვენების მიცემაზე (Kein Zeugnisverweigerungsrecht der Sozialarbeiter).

74 BVerfG, Beschluß vom 14-09-1989 – 2 BvR 1062/87.

75 BVerfG, Beschluß vom 16. 7. 1969 – 1 BvL 19/63 – Mikrozensus.

76 BVerfG, Beschluß vom 16. 7. 1969 – 1 BvL 19/63 – Mikrozensus; BVerfG, Urteil vom 10. 5. 1957 – 1 BvR 550/52 – ჰომოსექსუალიზმთან დაკავშირებით გადაწყვეტილება (Männliche Homosexualität); შდრ. BVerfG, Beschluß vom 31. 1. 1973 – 2 BvR 454/71 – ეჭვმიტანილის სამედიცინო ჩანაწერის ამოღება (Unzulässige Verwertung einer heimlichen Tonaufnahmen); BVerfG, Beschluß vom 3. 6. 1980 – 1 BvR 185/77 – Eppler-, „Derjenige Beziehungen, die der Aussenwert nicht zugänglich sind und deshalb von Natur aus „Geheimnischarakter“ haben“.

77 Amelung, U., 2002. Der Schutz der Privatheit im Zivilrecht. Tübingen: გვ. 13.

78 იქვე გვ. 12.

79 Amelung, U., 2002. Der Schutz der Privatheit im Zivilrecht, Tübingen: გვ. 12; BverfGE 6, 389, 433 – ჰომოსექსუალიზმთან დაკავშირებით გადაწყვეტილება – (Homosexualität).

80 Marion, B. 1997. Der Sachliche Schutzbereich des zivilrechtlichen allgemeinen Persönlichkeitsrechts. Tübingen: გვ. 195.

ლეგიტიმური ინტერესის პირობებში იტოვებს გასაღებას თავისთვის, რომ ამ დახურულ სფეროში ჩარევასაც შეუქმნას ლეგიტიმური საფუძველი. უდავოა, რომ სისხლის სამართლის საქმეზე სიმართლის დადგენა და ამ გზით მართლმსაჯულების აღსრულება სახელმწიფოს ერთ-ერთი უმთავრესი ფუნქციაა, რომლის განხორციელებაშიც შეიძლება უდიდესი წვლილი შეიტანოს პირადმა ჩანაწერებმა. ეს დაშვება ბაღებს კითხვას, თუ რა ვითარებასა და გარემოებაში შეიძლება გახდეს ინტიმური ჩანაწერი, როგორც ხელშეუხებელი სფეროს შემადგენელი ერთ-ერთი კომპონენტის, გასაჯაროება დაშვებულია, როდესაც სახეზე არ გვაქვს ამ პირის ნებართვა, რომელიც ჩანაწერის გამოყენებას ლეგიტიმურ საფუძველს შეუქმნიდა? ამ კითხვაზე პასუხის გაცემისას, იურიდიულ დოქტრინას სიმძიმის ცენტრი კვლავ სამოსამართლო სამართალზე გადააქვს და ზოგადი რეკომენდაციით შემოიფარგლება, რომლის მიხედვითაც ინტიმური სფეროს ხელშეუხებლად აღიარების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღება დანაშაულის სიმძიმისა და სისხლის სამართლის საქმეზე ჭეშმარიტების დადგენის ინტერესების აწონ-დაწონვის შედეგად უნდა მოხდეს.

თავის მხრივ, კონკრეტული დავის ფარგლებში დაცული სფეროს განსაზღვრის თაობაზე გადაწყვეტილების მიღებისას მხოლოდ ობიექტური ან მხოლოდ სუბიექტური მომენტი დამოუკიდებლად მაინც ვერ ასრულებს გამიჯვნის ზუსტი კრიტერიუმის ფუნქციას, რადგან ვერც ერთი მათგანი ვერ უზრუნველყოფს საკმარისად განსაზღვრულ ფორმულის შემოთავაზებას. ხშირ შემთხვევაში, „მარტო ყოფნის“ სურვილი არც თუ ისე ნათლადაა შეცნობადი გარეგნულად გარეშე თვალისთვის და ის უმეტესად სურვილი, ობიექტურად შეცნობად

კრიტერიუმებთან კორელაციაში უქმნის მარტოობაზე უფლებას ლეგიტიმურ საფუძველებს. ამასთან, თავად სფეროთა თეორიაც ვერ სცემს ამომწურავად პასუხს კითხვას, კონკრეტული დავის განხილვისას, ადამიანის პიროვნულ სფეროსთან რა დისტანციაზე და რა მოცულობით უნდა მოხდეს ხელყოფა, რომ რომელიმე კონკრეტულ სფეროდ დავაკვალიფიციროთ.<sup>81</sup> განსაკუთრებით საფრთხილოა „ინტიმურობის“ მიმართ ერთიანი საზომის დაწესება, რადგან თავად ამ ცნების აღქმაც კი საზოგადოებაში უადრესად პერსონიფიცირებულ და ინდივიდუალურ ხასიათს ატარებს. მაგალითად, მოსახლეობის ერთი ნაწილი ხშირად ძალიან თავისუფლად ასაჯაროებს პირადი ცხოვრების ცალკეულ დეტალებს, მაშინ, როცა მეორე ნაწილისთვის პრინციპულად მნიშვნელოვანია ამ დეტალების საიდუმლოდ შენახვა.

სავსებით მართებულად იმსახურებს კრიტიკას პირადი და ინტიმური სფეროს გამიჯვნის კრიტერიუმად სოციალური დამოკიდებულების შემოტანა. ამ კრიტერიუმის გამოყენებით არსებობს საფრთხე, რომ ინდივიდი აბსოლუტურად არაკომუნიკაბელური და იზოლირებული არსება უნდა იყოს, მისი ინტიმური სფეროს ჩარევა რომ დაცვის ღირსს ინტერესად იქნეს აღიარებული, რადგან თუ პიროვნება მოქმედებს, როგორც სოციალური წევრი სხვა პირებთან კომუნიკაციურ ურთიერთობის პლატფორმაზე, ამით ის გავლენას ახდენს სხვა ადამიანსა და საზოგადოებაზე, რითაც თავისი ნებით ტოვებს დაცულ (ინტიმურ) სფეროს, თუმცა საკონსტიტუციო სასამართლოს აზრით, დაცულ სფეროში მოთავსების თაობაზე გადაწყვეტილების მიღებისას არა იმდენად ქვევის სხვა ადამიანებზე ზემოქმედების ხარისხი, არამედ სოციალური მნიშვნელობის სახეობა და ინტენსივობაა გადამწყვეტი.<sup>82</sup>

81 Hiller, V., 2014. Der Konflikt zwischen Persönlichkeitsschutz und Pressefreiheit im deutschen und schwedischen Recht. Freiberg: Nomos, 1. Auflage, გვ. 53-54.

82 BVerfGE 34, 238, 248 – Tonaufnahme.

კონცეფციის პარადოქსულობა განსაკუთრებით თვალშისაცემია სექსუალური ცხოვრების სფეროში, რომელიც, ერთი მხრივ, წარმოადგენს ინტიმური სფეროს ყველაზე დაცულ ნაწილს, ხოლო, მეორე მხრივ, დაცულობის შეფასების წინაპირობად სოციალურ მნიშვნელობას მოითხოვს.<sup>83</sup> ამის შეფასება კი არა აბსტრაქტულად, არამედ საქმის გარემოების გათვალისწინებით უნდა მოხდეს. ამგვარი დაშვებით ფაქტობრივად ისპობა ზღვარი კერძო და ინტიმურ სფეროებს შორის, როდესაც ყველაზე ინტიმური ადამიანური ურთიერთობების დაცულობის ხარისხის შეფასებისასაც კი მის სოციალურ მნიშვნელობაზე ხდება აპელირება. მით უფრო, რომ თავად საკონსტიტუციო სასამართლოც ვერ გაექცა იმ რეალობას, რომ პიროვნულობის დახურულ სფეროებზე საუბრისას დისკუსიის ცენტრში პიროვნება დგას, რომელიც არა განცალკევებით, იზოლირებულად, არამედ სოციუმის ფარგლებში ვითარდება,<sup>84</sup> რაც ბუნებრივად ახდენს გავლენას სხვა ადამიანის ან მთლიანად სოციუმის ინტერესებზე.

სფეროთა ერთმანეთისგან გამიჯვნას ასევე ართულებს ცნებათა ერთგვაროვნების არარსებობის პრობლემაც ტერმინოლოგიური თუ შინაარსობრივი თვალსაზრისით. ინდივიდუალურობის ხელშეუხებლობის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ასპექტია ინფორმაციული თვითგამორკვევის სფერო, რომელიც მოიცავს გადაწყვეტილების დამოუკიდებლად მიღების უფლებამოსილებას, როდის და რა ვითარებაში გახდეს მისი პირადი ცხოვრება საჯარო.<sup>85</sup> თვითგამორ-

კვევის უფლების რეალიზაცია საზოგადოებაში და პირადი სფეროს დაცვა საზოგადოებისგან წარმოადგენს სხვადასხვა, მაგრამ ერთმანეთის შემავსებელ კომპონენტს, რომელიც თოთოეული პიროვნული ინდივიდუალულობის დაცვას განაპირობებს სხვა ადამიანების გარემოცვისგან.<sup>86</sup> ამდენად, ტერმინოლოგიური კუთხით დამაბნეველია საზოგადოებაში ინდივიდუალულობის დაცვის კერძო სფეროდ კვალიფიკაცია, რადგან ცნებები: პიროვნულობა, ინდივიდუალულობა და კერძოობის დაცვა იდენტურ ცნებებს არ წარმოადგენს. საკმაოდ ფართოდ შეიძლება იქნეს გაგებული ასევე ტერმინები: კერძო, ინტიმური და საიდუმლო.

იურიდიულ დოქტრინაში სხვადასხვა ავტორი ურთიერთჩანაცვლებადი მნიშვნელობით მოიხსენიებს ინდივიდუალურ, პირად და საიდუმლო სფეროს,<sup>87</sup> მაშინ, როცა იმავე შინაარსის მქონე სფეროების აღსანიშნავად მეცნიერთა სხვა ჯგუფი<sup>88</sup> ინტიმურ, პირად, სოციალურ და საჯარო სფეროებს იყენებს. განსხვავებული და უკიდურესად ფართო ასევე თითოეული სფეროს ფარგლები, რომლის დადგენა არა მხოლოდ დროისა და სივრცის, არამედ უფლებამოსილი პირის პიროვნების გათვალისწინებითაც უნდა მოხდეს. ამასთან, იმის მიხედვით, პირადი უფლების რომელ სფეროს შეეხება საქმე, დაცულობის ხარისხი განსხვავებულია.<sup>89</sup> მიუხედავად ცნებათა სხვადასხვაობისა, საუბარია შინაარსობრივად ერთიან მიდგომასა და მთავარ პოსტულატზე, რომ დაცული იქნეს ადამიანის სოციალური ყოფიერება და აქედან

83 Dieterwalt, R., 1980. Der Grundrechtliche Schutz der Privatsphäre. Berlin: Duckerand Humboldt, გვ. 87.

84 Amelung, U., 2002. Der Schutz der Privatheit im Zivilrecht. Tübingen: გვ. 14.

85 Marion, B., 1997. Der Sachliche Schutzbereich des zivilrechtlichen allgemeinen Persönlichkeitsrechts. Tübingen: გვ. 189.

86 იქვე. გვ. 189.

87 Hubmann, H., 1967. Das Persönlichkeitsrecht. Köln: გვ. 268.

88 Paschke, M., 2009. Medienrecht. Berlin: 3. Aufl., Springer. Rn. 942; იგივე პოზიცია იხ. Branahl, U., 2013. Medienrecht. Wiesbaden: 7. Aufl., Springer, გვ. 140.

89 Beater, A., 2005. BGB-Kommentar. Stuttgart: §823 BGB, 13. Auf., Anh I, Rz. 32-33.



გამომდინარე განსხვავებული ცხოვრებისეული გარემოებები სხვადასხვა სფეროების მიხედვით იქნეს სისტემატიზირებული, რათა მოსამართლეს გაუადვილდეს ფაქტის სამართლებრივი შეფასება.

## დასკვნა

ემპირიული გამოცდილების გათვალისწინებით განხორციელებულმა კვლევამ გამოკვეთა რა თითოეული სფეროს შემადგენელი კომპონენტები, გარკვეული წარმოდგენა შექმნა პიროვნულობის ერთიან კონცეფციაზე. კვლევა ცხადყოფს, რომ სფეროთა თაობაზე მოძღვრების შემუშავების მიზანი და მოტივი იყო პიროვნული უფლებებით დაცული საკუთარი სივრცის დაცვის სხვადასხვა ყალიბში მოთავსება, რომელზეც დაცვის განსხვავებული მასშტაბები იმოქმედებდა.

გერმანიის საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ განვითარებული პრაქტიკა, რომელიც კონკრეტული ვითარების და ინტერესთა კოლიზიისას აღმატებული ინტერესის არსებობის პირობებში ფაქტობრივად უშვებს აბსოლუტურ სფეროში ჩარევასაც კი, პრაქტიკაში აზრს უკარგავს სფეროთა თეორიის არსებობას და მთლიანად კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებს აბსოლუტურად დაცული, ხელშეუხებელი სფეროს, როგორც ასეთის, არსებობას. ცხადია, პრაქტიკის ამგვარი განვითარება არც გერმანულ იურიდიულ დოქტრინაში დარჩენილა კრიტიკის მიღმა.<sup>90</sup> პირადი ჩანაწერის ხელშეუხებლობის უფლება მჭიდროდ არის დაკავშირებული პირადი ცხოვრების ძირითად უფლებასთან. ამასთან, ადამიანის დღიური, როგორც წესი, განეკუთვნება პირადი ცხოვრების ინტიმურ სფეროს,

ხოლო სხვა ტიპის პირადი ჩანაწერები – პირადი ცხოვრების კერძო სფეროს<sup>91</sup>. დღიურთან გაიგივებული ჩანაწერები, რომლებიც დაკავშირებულია ავტორის პიროვნულ სფეროსთან და ავტორი მიზნად არ ისახავდა მათ გასაჯაროებას, არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ავტორის ნების საწინააღმდეგოდ სასამართლოში მტკიცებულებად, გარდა ჩარევის გამამართლებელი განსაკუთრებული საფუძვლის არსებობის შემთხვევაშიც კი. წინააღმდეგ შემთხვევაში, თუ პირადი ჩანაწერის განხორციელებისას, ავტორს ექნება მუდმივი შიში, რომ ეს უკანასკნელი მისი ნებართვის გარეშე შეიძლება გახდეს განხილვის საგანი, ეს უკვე ნიშნავს საკუთარი პიროვნების თავისუფალი განვითარების უფლების მნიშვნელოვან შეზღუდვას.

ამდენად, ინდივიდუალობისა და პიროვნული სფეროს ყველაზე ოპტიმალური განმარტება, თუ ასეთის არსებობას საერთოდ დასაშვებად მივიჩნევთ, შეიძლება ასე ჟღერდეს: ეს არის საზოგადოებისგან გამიჯნული სფერო, რომელშიც თითოეული მათგანი საჯაროობისგან, ყურადღებისგან ან მესამე თვალისგან მოშორებით პოულობს საკუთარ თავს და მოგვიანებით, მისი სურვილის შესაბამისად, აქვს შესაძლებლობა, გადაწყვიტოს რა მოცულობით და როდის გახადოს ეს უკანასკნელი ცნობილი საზოგადოებისთვის.

შეიძლება ითქვას, რომ პიროვნულობის დაცვის სამოქალაქო სამართლებრივი მექანიზმების ეფექტურობის საქმეში სფეროთა თეორიის დამოუკიდებელი დოგმატური ღირებულება საეჭვოა, თუმცა, ასევე არ არსებობს არგუმენტი, რომელიც სფეროთა თეორიის არსებობის საჭიროებას მთლიანად გამორიცხავდა. ამდენად, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ სფეროთა გა-

90 Marion, B., 1997. Der Sachliche Schutzbereich des zivilrechtlichen allgemeinen Persönlichkeitsrechts. Tübingen: გვ. 195-196.

91 კობახიძე, ი., 2013. საქართველოს კონსტიტუციის კომენტარი. თბილისი: მუხ. 20, გვ. 180-181.

მოყენება ხელს უწყობს და უადვილებს მოსამართლეს საქმის განხილვისას ინტერესების აწონ-დაწონვას, როგორც დამხმარე საშუალება ჩარევის მართლზომიერების შეფასებისას, თუმცა აზრს მოკლებულია

მისი იურიდიულ დოგმად განხილვა, რომელიც აბსტრაქტულ-გენერალური მოწესრიგებით დაადგენდა ზოგადი პიროვნული უფლების დაცულობის ფარგლებს.

## ბიბლიოგრაფია:

### გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ბიჭია, მ., 2012. პირადი ცხოვრების დაცვა საქართველოს სამოქალაქო სამართლის მიხედვით. თბილისი.
2. ერქვანია, თ., 2011. ადამიანის ძირითადი უფლებები ჰორიზონტალურ კერძო სამართლებრივ ურთიერთობებში. მართლმსჯულება და კანონი, 4(31), თბილისი.
3. ნინიძე, თ., 1977. პირადი საიდუმლოების დაცვის სამოქალაქო-სამართლებრივი გარანტიები. საბჭოთა სამართლის ჟურნალი, (1), თბილისი.
4. ნინიძე, თ., და სხვები, 1999. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის კომენტარი, წიგნი პირველი. თბილისი.
5. ქათამაძე, ნ., 2020. დისერტაცია პირადი არაქონებრივი უფლებების დაცვის სამოქალაქო-სამართლებრივი მექანიზმი. თბილისი: [ინტერნეტი] ხელმისაწვდომია: <[https://www.tsu.ge/assets/media/files/48/disertaciebi5/Nino\\_Katamadze.pdf](https://www.tsu.ge/assets/media/files/48/disertaciebi5/Nino_Katamadze.pdf)> [წვდომის თარიღი 26 იანვარი 2021].
6. შვაბე, ი., 2011. გერმანიის ფედერალური საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებები. თბილისი.
7. ჭანტურია, ლ., 2011. სამოქალაქო სამართლის ზოგადი ნაწილი. თბილისი.
8. Branahl, U., 2013. Medienrecht. Wiesbaden: 7. Aufl.
9. Pashke, M., 2014. Medienrecht. Hamburg: Vol-1st. überarb. Aufl.
10. Matthias, J. and Geck, E., 2012. Tagebuchfall revisited – Der Bundesgerichtshof, die Gedankenfreiheit und ein selbstgespräch im Auto. Nürnberg: Juristen Zeitung.

### ნორმატიული მასალა:

1. ადამიანის უფლებათა დაცვის ევროპული კონვენცია. [ინტერნეტი] ხელმისაწვდომია: <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1208370?publication=0>> [წვდომის თარიღი 18 სექტემბერი 2021].
2. „ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონი. [ინტერნეტი] ხელმისაწვდომია: <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/18472?publication=52>> [წვდომის თარიღი 10 ოქტომბერი 2021].
3. „საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი“. [ინტერნეტი] ხელმისაწვდომია: <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/16426>> [წვდომის თარიღი 10 ოქტომბერი 2021].
4. „საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი.“ [ინტერნეტი] ხელმისაწვდომია: <<https://matsne.gov.ge/document/view/90034?publication=141>> [წვდომის თარიღი 10 ოქტომბერი 2021].
5. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი. [ინტერნეტი] ხელმისაწვდომია: <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/31702?publication=116>> [წვდომის თარიღი 10 ოქტომბერი 2021].
6. „სიტყვისა და გამონათქვამის თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს კანონი. [ინტერნეტი] ხელმისაწვდომია: <<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/33208?publication=6>> [წვდომის თარიღი 10 ოქტომბერი 2021].

### სასამართლო პრაქტიკა:

1. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2015 წლის 4 მაისის გადაწყვეტილება (საქმე #ას-1155-1101-2014).

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2015 წლის 17 ივლისის გადაწყვეტილება (საქმეზე #ას-1337-1375-2014).
3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2016 წლის 22 იანვრის გადაწყვეტილება (საქმე #ას-1054-994-2015).
4. BVerfG, Beschluß vom 16. 7. 1969 – 1 BvL 19/63 – Repräsentativstatistik.
5. BVerfG, Beschluß vom 15. 1. 1970 – 1 BvR 13/68 – Einsicht in die Ehescheidungsakten durch Untersuchungsführer im Disziplinarverfahren.
6. BVerfG, Beschluß vom 8. 3. 1972 – 2 BvR 28/71 – Beschlagnahme der ärztlichen Karteikarte eines Beschuldigten.
7. BVerfG, Beschluß vom 19. 7. 1972 – 2 BvL 7/71 – (Kein Zeugnisverweigerungsrecht der Sozialarbeiter); BVerfG: BVerfG 05.06.1973 1 BvR 536/72 "Lebach" (GRUR 1973, 541).
8. BGH NJW 1996, 1128.
8. Branahl, U., 2013. Medienrecht. Wiesbaden: 7. Aufl. (in German)
9. Pashke, M., 2014. Medienrecht. Hamburg: Vollst. überarb. Aufl. (in German)
10. Matthias, J. and Geck, E., 2012. Tagebuchfall revisited – Der Bundesgerichtshof, die Gedankenfreiheit und ein selbstgespräch im Auto. Nürnberg: Juristen Zeitung. (in German)

## Bibliography:

### Used Literature:

1. Bichia, M., 2012. Protection of Personal Life in accordance with the Civil Law of Georgia. Tbilisi. (in Georgian).
2. Erkvania, T., 2011. Fundamental Human Rights in Horizontal Private Legal Relations. "Justice and Law", 4 (31), Tbilisi. (in Georgian)
3. Ninidze, T., 1977. Civil-legal guarantees for the protection of personal secrets. Soviet Law, (1), Tbilisi. (in Georgian)
4. Ninidze, T. and others, 1999. Commentary on the Civil Code of Georgia, Book One. Tbilisi: Article 17. (in Georgian)
5. Katamadze, N., 2020. dissertation Civil Mechanism for Protection of Personal Non-Property Rights. Tbilisi:[online] available at: [https://www.tsu.ge/assets/media/files/48/disertaciebi5/Nino\\_Katamadze.pdf](https://www.tsu.ge/assets/media/files/48/disertaciebi5/Nino_Katamadze.pdf) [Accessed 26 January 2021]. (in Georgian)
6. Schwabe, I., 2011. Decisions of the German Federal Constitutional Court. Tbilisi. (in Georgian)
7. Chanturia, L., 2011. General Part of Civil Law. Tbilisi, Publishing House Law, Tbilisi. (in Georgian)

### Normative Materials:

1. European Convention of Human Rights. [online] Available: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1208370?publication=0> [Accessed 10 October 2021]. (in German)
2. Law of Georgia on Operative-Investigative Activities. [online] Available: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/18472?publication=52> [Accessed 10 October 2021]. (in Georgian)
3. Criminal Code of Georgia, Legislative Herald of Georgia.[online] is available:<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/16426> [Accessed 10 October 2021]. (in Georgian)
4. "Criminal Procedure Code of Georgia". [online] Available: <https://matsne.gov.ge/document/view/90034?publication=141> [Accessed 10 October 2021]. (in Georgian)
5. Law of Georgia "on Freedom of Speech and Expression". [online] Available: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/33208?publication=6> [Accessed 10 October 2021]. (in Georgian)
6. Civil Code of Georgia.[online] available at: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/31702?publication=116> [Accessed 10 October 2021]. (in Georgian)

### Judicial Practice:

1. Decision of the Supreme Court of Georgia of May 4, 2015 (Case #AS-1155-1101-2014). (in Georgian)
2. Decision of the Supreme Court of Georgia of July 17, 2015 (Case #AS – 1337-1375-2014). (in Georgian)
3. Decision of the Supreme Court of Georgia of January 22, 2016 (Case #AS-1054-994-2015). (in Georgian)
4. BVerfG, Beschluß vom 16. 7. 1969 – 1 BvL 19/63

- Repräsentativstatistick. (in German)
5. BVerfG, Beschluß vom 15. 1. 1970 – 1 BvR 13/68 – Einsicht in die Ehescheidungsakten durch Untersuchungsführer im Disziplinarverfahren. (in German)
  6. BVerfG, Beschluß vom 8. 3. 1972 – 2 BvR 28/71 – Beschlagnahme der ärztlichen Karteikarte eines Beschuldigten. (in German)
  7. BVerfG, Beschluß vom 19. 7. 1972 – 2 BvL 7/71 – (Kein Zeugnisverweigerungsrecht der Sozialarbeiter); BVerfG: BVerfG 05.06.1973 1 BvR 536/72 "Lebach"(GRUR 1973, 541). (in German)
  8. BGH NJW 1996, 1128. (in German)
  10. Ibid.p. 186. (in Georgian)
  11. Kublashvili, K., 2008. Fundamental Rights. Tbilisi: pp. 95-96. (in Georgian)
  12. Bamberger, H., Roth, H., Hau, W. and Poseck, R., 2018. Beck'scher Online-Kommentar. München:§12, 46 Auf., Rn. 115. (in German)
  13. BGHZ 106, 229= GRUR 1989, 225 – Briefkastenwerbung. (in German)
  14. Beater, A., 2005. BGB-Kommentar. Stuttgart: §823 BGB, 13. Auf., Anh I, Rz. 6. (in German)
  15. Gotsiridze, E., 2013. Commentary on the Constitution of Georgia, Chapter Two.Tbilisi: Petiti, p. 180. (in Georgian)
  16. Branahl, U., 2013. Medienrecht. Dortmund: Springer, 7. Aufl., p. 146. (in German)
  17. Rixecker, R., 2018. Münchener Kommentar zum BGB. Allgemeine Persönlichkeitsrecht, München: §12, Band 1, 7. Auflage, Rn. 120. (in German)

## References:

1. Bichia, M., 2017. The Georgian Model of Compensation of Non-property Damage for Violating Personal Rights in Line with European Standards, TSU Journal of Law, (1), p. 4. (in Georgian)
2. Rixecker, R., 2018. Münchener Kommentar zum BGB. Allgemeine Persönlichkeitsrecht, §12, Band 1, 7. Auflage, München:Rn. 35. (in German)
3. Kereselidze, D., 2009. General System Concepts of Private Law. Tbilisi: Institute of European and Comparative Law Publishing. p. 131. (in Georgian)
4. Chanturia, L., 1997. Introduction to the General Part of Georgian Civil Law. Tbilisi: Samartali Publishing House, p. 190. (in Georgian)
5. Kereselidze, D., 2009. General System Concepts of Private Law. Tbilisi: Institute of European and Comparative Law Publishing, p. 137. (in Georgian)
6. Judgment of the Constitutional Court of Georgia 26December 2007 (Case #1/3/407, II / p.5). (in Georgian)
7. Tugushi, T. and others, 2013. Human Rights and the Practice of Proceedings of the Constitutional Court of Georgia. Tbilisi: p. 190. (in Georgian)
8. Judgment of the Supreme Court of Georgia May 25, 2016 (Case #AS-290-276-2016). (in Georgian)
9. Kobakhidze, I., 2013. Commentary on the Constitution of Georgia. Tbilisi: Art. 20, p. 179. (in Georgian)
18. BVerfGE 80, 367 = NJW 1990, 563-Tagebuch Fall. (in German)
19. Rixecker, R., 2018. Münchener Kommentar zum BGB. Allgemeine Persönlichkeitsrecht, München: §12, Band 1, 7. Auflage, Rn. 120. (in German).
20. Hubmann, H., 1967, Das Persönlichkeitsrecht. Köln: p. 268. (in German)
21. BGHZ 13, 334 (338), Leserbrief. (in German)
22. Epping, V. and Hillgruber, C., 2018. Beck'scher Online-Kommentar Grundgesetz. München: OK Grundgesetz, Art. 2, 37. Edition, Rn. 36. (in German)
23. Hiller, V., 2014. Der Konflikt zwischen Persönlichkeitsschutz und Pressefreiheit im deutschen und schwedischen Recht.Freiberg: Nomos, 1. Auflage, p. 30. (in German)
24. BGH JZ 2012, 582, 583 Tz. 15. (in German)
25. Rixecker, R., 2018. Münchener Kommentar zum BGB. Allgemeine Persönlichkeitsrecht, München: §12, Band 1, 7. Auflage, Rn. 120. (in German)
26. Gotsiridze, E., Commentary on the Constitution of Georgia, Chapter Two. Tbilisi: 2013, 180. (in Georgian)
27. Epping, V. and Hillgruber, C., 2018. Beck'scher Online-Kommentar Grundgesetz. München: OK Grundgesetz, Art. 2, 37. Edition, Rn. 40. (in German)
28. Bamberger, H., Roth, H., Hau, W. and Poseck, R., 2018. Beck'scher Online-Kommentar.

- München: §12, 46 Auf., Rn. 212. (in German)
29. Hiller, V., 2014. Der Konflikt zwischen Persönlichkeitsschutz und Pressefreiheit im deutschen und schwedischen Recht. Freiberg: Nomos, 1. Auflage, p. 30. (in German)
  30. Epping V. and Hillgruber, C., BeckOK Grundgesetz. Art. 2, 37. Edition, 2018, Rn. 39. (in German).
  31. Decision of the Supreme Court of Georgia May 25, 2016 (Case #AS-290-276-2016). (in Georgian)
  32. Fechner, N., 2010. Wahrung der Intimität? Grenzen des Persönlichkeitsschutzes für Prominente. Frankfurt am Main: p. 33. (in German)
  33. BGH NJW 1985, 1617, 1618. (in German)
  34. Beater, A., 2005. BGB-Kommentar. Stuttgart: §823 BGB, 13. Auf., Anh I, Rz. 321 (in German)
  35. BGW NJW 1988, 1984, 1985. (in German)
  36. Branahl, U., 2013. Medienrecht. Dortmund: Springer, 7. Aufl., p. 158. (in German)
  37. BVerfG, Beschluß vom 8. 3. 1972 – 2 BvR 28/71 – Beschlagnahme der ärztlichen Karteikarte eines Beschuldigten. (in German)
  38. BVerfG, Beschluß vom 31. 1. 1973 – 2 BvR 454/71 – Unzulässige Verwertung einer heimlichen Tonaufnahme. (in German)
  39. Bichia, M., 2012. Protection of Personal Life, in accordance with the Civil Law of Georgia. Tbilisi: p. 37 (in Georgian).
  40. BVerfG, Beschluß vom 31. 1. 1973 – 2 BvR 454/71 – Unzulässige Verwertung einer heimlichen Tonaufnahmen. (in German)
  41. BVerfG, Urteil vom 10. 5. 1957 – 1 BvR 550/52 – Männliche Homosexualität; BVerfG, Beschluß vom 19. 7. 1972 – 2 BvL 7/71 – Kein Zeugnisverweigerungsrecht der Sozialarbeiter. (in German)
  42. BVerfG: BVerfG 05.06.1973 1 BvR 536/72 "Lebach" (GRUR 1973, 541). (in German)
  43. BVerfG, Beschluß vom 14-09-1989 – 2 BvR 1062/87. (in German)
  44. BGH, Urteil vom 21. 2. 1964 – 4 StR 519/63 (LG Hagen). (in German)
  45. BVerfG, 80, 367, (373), Beschluß vom 14-09-1989 – 2 BvR 1062/870 – Tagebuchentscheidung. (in German)
  46. BVerfG, Beschluß vom 14-09-1989 – 2 BvR 1062/87. (in German)
  47. Ibid.
  48. Kobakhidze, I., 2013. Commentary on the Constitution of Georgia. Tbilisi: Art. 20, p. 186. (in Georgian)
  49. Bamberger, H., Roth, H., Hau, W. and Poseck, R., 2018. Beck'scher Online-Kommentar, München: §12, 46 Auf., Rn. 182. (in German)
  50. Hiller, V., 2014. Der Konflikt zwischen Persönlichkeitsschutz und Pressefreiheit im deutschen und schwedischen Recht. Freiberg: Nomos, 1. Auflage, p. 61. (in German)
  51. BGHZ 13, 334 (338, 339). (in German)
  52. BGHZ 24, 72 (79) Persönlichkeitsrechtlich geschützte Geheimsphäre; 24, 220 (208, 209). (in German)
  53. Beater, A., 2005. BGB-Kommentar. Stuttgart: §823 BGB, 13. Auf., Anh I, Rz. 321. (in German)
  54. BGH NJW 1996, 984, 985. (in German)
  55. BVerfGE 27, 344, Ehescheidungsakten, zur geschützten Kommunikation innerhalb der Familie, BVerfGE 90, 225, Postkontrolle. (in German)
  56. BVerfGE 47, 46; 49; 286, Geschlechtsumwandlung. (in German)
  57. BVerfGE 44, 353, Suchtkrankenberatungsstelle. (in German)
  58. BGH GRUR 2015, 92. (in German)
  59. BVerfG, Urteil vom 15. 12. 1999 – 1 BvR 653/9. (in German)
  60. Ibid.
  61. Judgment of the Supreme Court of Georgia May 4, 2015 (Case #AS-1155-1101-2014). (in Georgian)
  62. Ondreasova, E., 2017. Personality Rights in different European Countries: Privacy, Dignity, Honour and Reputation, The Legal Protection of Personality Right (Chinese and European Perspectives). Boston: p. 61. (in English)
  63. Epping, V. and Hillgruber C., BeckOK Grundgesetz. Art. 2, 37. Edition, 2018, Rn. 39. (in German)
  64. Fechner, N., 2010. Wahrung der Intimität? Grenzen des Persönlichkeitsschutzes für Prominente. Frankfurt am Main, S. 33. (in German)
  65. BGH NJW 1985, 1617, 1618. (in German)
  66. Beater, A., 2005. Kommentar zum BGB. §823, 13. Auf., Stuttgart, Anh I, Rz. 33, S. 321. (in German)
  67. BGW NJW 1988, 1984, 1985. (in German)
  68. Branahl, U., 2013. Medienrecht. 7. Aufl., Wiesbaden, Springer, 158. (in German)
  69. BVerfG, Urteil vom 16. 1. 1957 – 1 BvR 253 56; BVerfG, Urteil vom 10. 5. 1957 – 1 BvR 550/52 (Männliche Homosexualität). (in German)
  70. BVerfG, Beschluß vom 8. 3. 1972 – 2 BvR 28/71

- (Beschlagnahme der ärztlichen Karteikarte eines Beschuldigten). (in German)
71. BVerfG, Beschluß vom 31. 1. 1973 – 2 BvR 454/71 (Unzulässige Verwertung einer heimlichen Tohaugnahme). (in German)
  72. BVerfG, Beschluß vom 31. 1. 1973 – 2 BvR 454/71 (Unzulässige Verwertung einer heimlichen Tonaufnahmen). (in German)
  73. BVerfG, Urteil vom 10. 5. 1957 – 1 BvR 550/52 – (Männliche Homosexualität); ( in German)
  74. BVerfG, Beschluß vom 14-09-1989 – 2 BvR 1062/87. (in German)
  75. BVerfG, Beschluß vom 16. 7. 1969 – 1 BvL19/63 – Mikrozensus. (in German)
  76. BVerfG, Beschluß vom 16. 7. 1969 – 1 BvL 19/63 – Mikrozensus; BVerfG, Urteil vom 10. 5. 1957 – 1 BvR 550/52 – (Männliche Homosexualität). (in German)
  77. Amelung, U., 2002. Der Schutz der Privatheit im Zivilrecht. Tübingen: p.13. ( in German)
  78. Ibid. p. 12 ( in German)
  79. Amelung, U., 2002. Der Schutz der Privatheit im Zivilrecht. Tübingen: p. 12; BverfGE 6, 389, 433 – Homosexualität). (in German)
  80. Marion, B., 1997. Der Sachliche Schutzbereich des zivilrechtlichen allgemeinen Persönlichkeitsrechts. Tübingen: p. 195. (in German)
  81. Hiller, V., 2014. Der Konflikt zwischen Persönlichkeitsschutz und Pressefreiheit im deutschen und schwedischen Recht. Freiberg: Nomos, 1. Auflage. pp. 53-54. (in German)
  82. BVerfGE 34, 238, 248 – Tonaufnahme; BVerfGE 80, 367, 374 – Tagebuch. (in German)
  83. Dieterwalt, R., 1980. Der Grundrechtliche Schutz der Privatspäre. Berlin: Duckerand Humboldt, p. 87. (in German)
  84. Amelung, U., 2002. Der Schutz der Privatheit im Zivilrecht. Tübingen: p. 14. (in German)
  85. Marion, B., 1997. Der Sachliche Schutzbereich des zivilrechtlichen allgemeinen Persönlichkeitsrechts. Tübingen: p. 189. (in German)
  86. Ibid. p. 189. (in German)
  87. Hubmann, H., 1967. Das Persönlichkeitsrecht. Köln: p. 268. (in German)
  88. Paschke, M., 2009. Medienrecht. Berlin: 3. Aufl., Springer, Rn. 942. (in German)
  89. Beater, A., 2005. BGB-Kommentar. Stuttgart: §823 BGB, 13. Auf., Anh I, Rz. 32-33. (in German)
  90. Marion, B., 1997. Der Sachliche Schutzbereich des zivilrechtlichen allgemeinen Persönlichkeitsrechts. Tübingen: PP. 195-196. (in German)
  91. Kobakhidze, I., 2013. Commentary on the Constitution of Georgia. Tbilisi: Art. 20, PP. 180-181. (in Georgian)